

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentaria Ac Disputationes In Primam Partem Divi Thomae

Cvm Variis Indicibvs

De Deo Effectore, Creaturarvm Omnivm Tractatvs II. De Opere Sex
Diervm, Ac Tertivs De Anima

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1622

V. Vter grauiùs peccauerit, Adam, an Eua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93575](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93575)

cap. 45. Enchirid. dum ait, In illo peccato vno fuisse sacrilegium, quia Deo non credidit. Non enim videtur in verbo non credendi propriam infidelitatem intellexisse, quia hoc non consonat doctrinae ipsius in alijs locis, vt vidimus: ergo sacrilegium vocare videtur, quia noluit verba Dei simpliciter, sed in sensu suo accipere, vt licentiam peccandi assumeret. Veruntamen de hac circumstantia idem, quod de precedenti sentio. Quia non oportet (vt supra dixi) vt Adam dubitauerit de veritate: imo nec de proprietate verborum Dei, sed de tempore, & modo executionis eorum, & an irrevocabilis, vel irremissibilis esset, vel si existimauit illud peccatum esse proprie veniale, potuit etiam sine errore contra fidem, credere non fuisse dignum morte, nec de illo fuisse Deum locutum, sed de tali manducatione, quae, & grauior esset, & minus esset excusabilis. Atque ita in illo obiecto per se spectato, nec sacrilegium, nec alia malitia specialis apparet. Quamuis illa cogitatione, vel fiducia vti, ad licentiam peccandi sumendam, non parum augere poterit peccandi modum, & inobedientiam intra speciem suam. Vnde fortasse Augustinus in generali, & quasi metaphorica significatione nomine sacrilegij vsus est. Vel certe (quod pro alijs locis etiam aliorum Patrum notari potest) ibi loquitur Augustinus simul de peccato Adae, & Euae, sub nomine, seu collectione vnius primi peccati: & ita illud quaecumque sacrilegium non credendi propter Euam, & non propter Adam adiungi potuit. Sicut ibidem Augustinus ait interitatem mentis humanae serpentina suasionem fuisse corruptam.

Aliud peccatum Adami fuisse dicitur nimia cupiditas, & curiositas experiendi, quid lateret, in fructu prohibito. Tamen hoc etiam non apparet speciale peccatum. Nam si illa cupiditas confideretur, vt praueiciens consensum liberum per motum aliquem prouenientem a fomite iam inordinato per peccatum superbiae, sic non fuit nouum peccatum. Si autem illa curiositas spectetur, vt consummata per consensum, sic non fuit consummata, nisi per liberam voluntatem comedendi ex ligno prohibito: & consequenter non fuit distinctum peccatum, sed ad summum, addit peculiare motuum eiusdem peccati, quod potuit quidem aliquantulum illud aggravare, non tamen addere nouam speciem malitiae saltem grauem. Tandem additur aliud peccatum ab Adam commissum, quando peccatum suum excusauit. Quod aliqui ita exaggerant, vt sceleratam, & impiam excusationem vocent, eo quod Deo imputare voluerit quod ei dando sociam, occasionem peccandi praebuisset. Et Gregor. quidem lib. 4. Moral. c. 8. alias 25. & lib. 22. cap. 9. alias 13. indicat illam excusationem ex superbia fuisse, & per illam atrociorum fuisse factam priorem culpam. Et Aug. 14. de ciuitat. cap. 14. ostendisse, dicit, Adam superbiam, quia voluit culpam suam in mulierem referre. Vnde indicat excusationem illam fuisse indicium grauioris & adhuc permanentis superbiae, ac subinde fuisse culpabilem, quatenus est ex superbia profecta. Et ita non videtur nouam speciem peccati addidisse, sed primum peccatum superbiae auxisse, & quodammodo iterasse. Refert tandem solet ex Augustino hanc sententiam, quod si Adam non se excusasset, sed potius se accusasset, a Paradiso non exilisset, quae habetur in quodam sermone, qui olim erat 19. de Sanctis, nunc autem reiectus est in appendicem, estque septuagesimus quintus, quia non creditur esse August. Tribuitur etiam illa sententia Laurentio Iustino, in lib. de Triumph. Christi agone, cap. 21. sed immerito, & in rigore non est solida sententia illa, quia si Adam in Paradiso penitentiam egisset, & se accusasset, licet recuperet gratiam, non tamen

Suare de opere jex dicitur.

originalem iustitiam, & consequenter nec intra Paradisum habitare permetteretur.

CAPVT V.

Quis grauius peccauerit, Adam, an Eua.

Hæc comparatio fieri potest primo inter singula peccata eiusdem speciei, quæ illi homines commiserunt, quis eorum in tali specie grauius peccauerit: secundo in peccatis specie diuersis, quis turpius deliquerit: tertio in numero peccatorum, quis plura peccata commiserit: quarto denique absolute, & simpliciter, omnibus pensatis, quis eorum grauius peccauerit. Et in hoc posteriori sensu solet hæc questio tractari. In qua continuatur sententia est Euam grauius peccasse Adam. Ita docet D. Thomas 2. 2. quæ. 163. articulo quarto. Inclinat Scot. in 2. dist. 21. q. 2. artic. 3. licet distinctione vtatur. Plures vero adhibet Bonauent. in 2. dist. 22. a. 1. q. 3. At vero Richard. art. 1. quæst. 3. diserte dicit, quod omnibus pensatis, mulier grauius peccauit. Et idem habet Ægidius quæst. 1. artic. 3. consentit Perer. lib. 6. in Gen. disput. de Grauit. peccati primorum parentum, quæst. 2. Et principalis author huius sententiae videtur fuisse Chrysostomus: nam h. omil. 7. ad pop. versum finem, ita ex Chrysoponderat verba illa Dei, Adam vbi es? Considera quia stomi. non Euam vocauit, non vocauit serpentem: sed qui omnium leuissime peccauerat, hunc ad iudicium primum accersit, vt ab eo incipiens, qui alij quæ potest venia potiri etiam in eam, quæ multum peccauerat, mitiorem ferat sententiam, &c. Similem sententiam habet Epist. 3. ad Olympiadem, ait enim, Euam maiori meritori addictam fuisse, quia grauius peccauerat: Et quidem, inquit, vsque eo grauius, vt Ada peccatum cum huius peccato collatum, ne peccatum quidem existimetur. Et rationem reddit quia vir non est seductus, sed mulier, quæ in fraudem impulsæ fuit, ac Dei legem violauit, & sibi, & marito venenatum poculum temperauit. Idem fere repetit super Psalm. 6. non longe a principio.

Nihilominus contrariam sententiam docuit Caietanus Gen. 3. circa illa verba, Tuus est fructus arboris, & comedit, vbi plus iusto peccatum Eue extenuat. Eademque sententia longe aliter, & melius explicata placuit Bellarmino lib. 3. de amissione Gratiæ, c. 9. Et mouetur in primis auctoritate Ambrosij lib. de Institution. Virginis, c. 4. vbi multis titulis præfert, & exaggerat peccatum Adæ. Primo, quia vir erat fortior femina, & ideo minorem excusationem habet. Secundo, quia mulier ab altiore creatura seducta est, scilicet a dæmone per serpentem, vir autem ab inferiori, scilicet femina. Tertia, quia Adam grauius punitus est, nam ei dicitur, Terra es, & in terram ibis, vxori autem, In dolore paries filios, &c. Quarto, quia Adam inmediate a Deo ipso præceptum acceperat, vxor vero per virum: Et alia similia considerat, quæ moraliter magis, quam rigore dicta sunt. Et huius sententiæ fuit etiam Anastas. Synaita lib. 19. Exameron circa medium, vbi plures alias coniecturas adducit non magni momenti. Veruntamen ad ferendum absolutum iudicium in hac causa oportet prius figillatim discurre in particulari per tres comparationes in principio propositas: nam ex soluto penarijs opinionibus circa illas, & ex iudicio illarum det a tribus prioribus.

Primum ergo peccatum vtriusque parentis in specie, & obiecto similitudinem habuit in circumstantijs vero potest excessus, & defectus vtrinque considerari: & ideo in hoc primo peccato præcisè, æqualitas fuisse videtur. Ita significauit Aug. 1. in Gen. ad lit. cap. 35. dicens, Euam peccasse impari sexu, pari facto, id est, pari superbia, vtique quantum ad speciem peccati, & quoad similitudinem Dei, ac

Quadruplex comparatio inter peccata Adami & Euae proponitur.

Quoad 4. comparationem communiorem resolutione.

Fundatur in varijs locis Chrysostomi.

Oppositum sentit Caiet. Et Bellar. qui tamen aliter, & reuera iam explicat. Fundatur Primo, quia vir erat fortior femina, & ideo minorem excusationem habet. Secundo, quia mulier ab altiore creatura seducta est, scilicet a dæmone per serpentem, vir autem ab inferiori, scilicet femina. Tertia, quia Adam grauius punitus est, nam ei dicitur, Terra es, & in terram ibis, vxori autem, In dolore paries filios, &c. Quarto, quia Adam inmediate a Deo ipso præceptum acceperat, vxor vero per virum: Et alia similia considerat, quæ moraliter magis, quam rigore dicta sunt. Et huius sententiæ fuit etiam Anastas. Synaita lib. 19. Exameron circa medium, vbi plures alias coniecturas adducit non magni momenti. Veruntamen ad ferendum absolutum iudicium in hac causa oportet prius figillatim discurre in particulari per tres comparationes in principio propositas: nam ex soluto penarijs opinionibus circa illas, & ex iudicio illarum det a tribus prioribus.

Consentit Anastas. Synaita. 4. Comparationis rationes penarijs prioribus.

Fit comparatio quoad 1. peccatum.

excellentiā ab utroque concupitam, vt idem Aug. declarat ca. 34. & indicat lib. 14. de Ciuit. c. 11. 13. & 14. Quoad circūstantias vero & modum appetendi illam excellentiam, mutius excessus secundum diuersas rationes interuenisse videtur. Nam vtriusque parentis superbia considerari potest, vel precise, vt in utroque fuit primum peccatum, in primo signo per inconsiderationem commissum ante propriam deceptionem, & omnem aliam prauam affectionem. Atq; hoc modo culpabilior videtur fuisse superbia Adami. Tum quia maiore erat præditus cognitione, & virtute, & ideo facilius potuisset resistere, & attendere. Tum etiam, quia maiori obligatione tenebatur, cum esset caput, & ratione etiam sexus deberet esse constantior. Tum denique, quia quoad superbiam motum vehementior fortasse fuit, quia maior etiam fuit persuasio, & inductio femine per tentationem immediatē à demone visibiliter factam, quam Adami per mulierem. At vero si superbia illa consideretur, vt perseuerans in progressu peccandi, videtur tandem multo grauior in Eua fuisse, vt ex sequenti puncto patebit.

4
Quoad 2.
peccatum.

Secundum peccatum in Eua fuit infidelitas, vt supra vidimus, quæ si fuit formalis per propriam hæresim, vt multi volunt, illa sufficit ad ostendendum simpliciter grauius peccasse Eua, quam Adamum, de quo multo probabilius est in talem errorem non incidisse. Veruntamen etiam si absque propria hæresi culpabiliter decepta fuerit Eua credendo verbis serpentis; illud peccatum per se est satis graue. Et ex illo vterius colligitur aucta fuisse superbiam Eue. Quia excellentiam, quam simplici affectu prius appetierat, post illam credulitatem cepit efficaciter intendere: nam propter illam consequendam diuinum præceptum transgredi voluit. Atque ita D. Thomas in 2. dist. 22. q. 1. art. 3. inde colligit grauitatem peccati Eue, *Quod ex sola elatione mentis ad peccandum mota fuit.* Sic ergo tam in primo, quam in secundo peccato grauius peccans inuenitur Eua, quam Adam. In primo quidem, quia ille excessus in modo superbendi prior fuisse videtur, & maioris inordinationis in Eua, quam in Adamo: vnde etiam auxit inobedientiam eius, vt statim videbimus. In secundo item peccato plane excelsit, quia in viro non fuit illa deceptio per quam verba serpentis vera esse crediderit, vt iam ostendimus. Vnde secundum peccatum Adæ, quod in nimio amore vxoris cum defectu corripiendi illam positum fuit, vt dixim⁹, comparatum ad falsam Eue credulitatem multo leuius fuit. Tum ex specie sua, & obiecto, vt per se constat, tum etiam ex modo peccandi, quia maiori concupiscentia, & quasi connaturali inductus fuit Adam, Eua vero ex sola superbia cum negligentia valde culpabili seducta est. Et præterea etiam in ipsa Eua nimius amor viri considerari potest, ideo enim ipsum ad comedendum inuitauit, quia eum valde diligebat. Nam ob eam causam voluit fructum illum cum ipso communicare. Quia vero illa in hoc, ex errore procedebat ferè sine vilo excessu in amore viri, potuit illam ad comedendum inuitare, & ideo in hac parte multo maior excessus viri, quia sciens, & videns, vt Aug. ait, propter amorem vxoris Deum offendit.

5
Quoad 3.
peccatum.

Tertium vtriusque peccatum fuit inobedientia comedendi ex fructu prohibito, vt supra declaratum est. In quo etiam inuenitur inæqualitas in obiecto, & specie peccati, tam in specie gulæ, quam in specie furti, seu rapinæ, si in illo actu secundum propriam, & specificam malitiam fuit. Et idem est de malitia inobedientiæ: nam præceptum sub eadem ratione, & æqualiter vtriusq; impositum fuit. Et quod DEVS immediate illud promulgauerit soli Adæ, Eue autem per Adamum, non refere-

ad augendum, vel minuendum peccatum, quia respectu vtriusque erat præceptum mere diuinum, & æquali certitudine tenendum. Nihilominus tamen illud peccatum ex generalibus circūstantiis dictis, in Adamo grauius fuit, quia ob virilem conditionem, & maiorem sapientiam poterat, & debebat esse constantior, & quia caput, & gubernator erat, maiori obligatione ad id tenebatur. Nam licet idem præceptum ex parte Dei, vel Ecclesiæ, v. g. Prælati, & subditis æquè proponatur: nihilominus ex conditione, seu ex capacitate personæ potest vnā magis obligare, quam aliam.

Aliunde vero hoc ipsum peccatum ex motu peccandi grauius fuit in Eua, quam in Adamo: Præmissa enim Eua comedit ex motu consequendi excellentiam, quā appetebat: Adam vero non ex intentione superbix, sed solum ex passione, & fragilitate animi, vt vixori condescenderet, comedit. Vnde colligit D. Thomas supra, etiam hoc peccatum fuisse simpliciter grauius in Eua, quia peccatum magis aggrauatur ex motu, quā ex alijs circūstantiis: quia finis potissima circūstantia est moralium actuum. Coniectari etiam potest, Eua cum maiori libertate, & voluntate comedisset, quia non ita ferebatur ex passione sensibili, sicut Adam. Nam iste fere coactus timore displicendi femine: illa vero valde voluntarie ex solo affectu superbix, & ex cecitate mentis, quā inde contraxerat, præceptum transgressa est. Dicere autem potest aliquis, Eua etiam fuisse ductam ex sensibili concupiscentia gustandi fructum, qui iam pulcher oculis apparuerat. Veruntamen hoc per comparationem ad Adamum parum potuit diminueri culpam, cum potuerit eadem concupiscentia in Adam inueniri. Sicut etiam è contrario aliqui ponderant in peccato Adami maiorem grauitatem ex motu curiositatis, quā habuit experiendi, quid in illo fructu lateret. Sed non est, cur credamus, Eua in similem curiositatem non incidisse: imo fortasse illam habuit deteriorem: nam illa cupiebat experiri, quod non credebatur Adam vero quod ignorabat, vel ad summum de quo dubitabat, seu dubitare potuit sine infidelitate, aut errore, vt iam dictum est.

Vltra hæc vero considerari potest in hoc peccato, quædam circūstantia personæ Adami, quæ in Eua inuenta non est. Nam Adam comedendo peccauit, non tantum vt priuata persona: sed etiam vt caput generis humani: Eua vero solum vt priuata persona comedendo deliquit. Et ideo peccatum Adæ totum genus humanum infectit, & gratia Dei, iustitia originali, immortalitate corporis, alijsq; bonis priuauit. Eua autem sibi soli nocuit: nam licet ipsa peccasset, si Adam non peccasset, posterius eorum bona illa non amitterent, nec peccatum originale incurrerent, vt in propria materia latius dicitur. Ex hac ergo parte videtur peccatum Adæ fuisse multo grauius, quā Eue, quia ex nocumento proximi peccatum aggrauatur, illud autem nocumentum grauissimum fuit, & quodammodo ininitum: vnde videri potest peccatum Adæ ratione illius circūstantiæ non solum illud vnum peccatum Eue, sed etiam omnia eius peccata simul sumpta excelsisse.

In hoc vero duo consideranda sunt: vnum est nocumentum non aggrauare peccatum, nisi sit præuisum. Incertum autem est vtrum Adam præsciuerit nocumentum illud, quod toti posteritati imminerebat, si ipse peccaret, quia non est certum, an præsciuerit pactum, seu conditionē in illis verbis, *In quacunque die comederis, morte morieris*, inclusam, non solum ipsius personam, sed etiam in ipso omnes eius posteros comprehendisse. Et ideo incertum etiam est an ex illa circūstantia peccatum

rum Adæ grauius fuisset. Nos autem in superiori-
bus diximus probabilius esse habuisse Adam no-
ticiam diuini pacti, & statum, ac conditionis per-
sonæ suæ, ideoque non dubitamus, quin ex eo ca-
pitis peccatum Adæ multum fuerit aggrauatum.
Et ita loquuntur communiter Doctores, tam cir-
cūstantiam numerantes, inter eas, quæ peccatum
Adæ grauius reddiderunt, quod indicauit Diuus
Thomas 2. 2. q. 163. art. 3. ad 2. & 3. p. 2. art. 2. ad 2.
& Bellarminus lib. 3. de Amission. Gratia, cap. 9. &
Perer. dicto lib. 6. quæst. 1. de hære. Nihilominus
tamen ex hoc inferri non potest, Eum minus
peccasse, quia non fuit ipsa ab eadem grauitate
immunis. Nam licet ipsa sua propria transgressio-
ne, & comedendo de ligno verito posteritati non
nouerit: nihilominus inducendo Adamum, vt
comederet, fuit causa eiusdem nocuenti, quia
fuit causa peccati Adæ, & fortasse non minus, vel
paulo minus, quam Adam malitiam illam par-
ticipauit. Nam licet Adæ efficacius, & propin-
quius nocuentum illud nobis inculcerit, nihilo-
minus ipsa prior causa, & sub ea ratione prin-
cipalior illius nocuenti fuit. Propter quod
dicitur Ecclesiastici 25. *Amuliere initium factum est
peccati, & per illam omnes morimur.* Sicut Augustinus
in Psalm. 63. dixit Iudæos non minus peccasse oc-
cidendo Christum lingua, petendo à Pilato, vt
crucifigeret eum, quam ipsum Pilatum, vel
alios præcepto, & opere crucifigentes ipsum: igitur
in hac ipsa grauitate parua est, vel nulla diffe-
rentia.

Quarto loco inter peccata Eux supra posuimus
peccatum scandalum, quod inuitando, & inducen-
do virum ad comedendum commisit: in quo non
est dubium, quin grauius peccauerit: & in hac
grauitate videtur simpliciter excedere ipsum Ada-
mum, quia ille nec aliud illi simile, nec etiam dis-
simile, & æquiualeus commississe videtur, quo pos-
sit illa grauitas compensari, vt ex enumeratione
peccatorum vtriusque parentis supra facta, facile
intelligi potest. Sed forte quis dicet, huic peccato
Eux comparari posse peccatum Adæ, quod com-
mississe diximus: non corripiendo, neque instru-
endo Eum, prout ex charitate, & officio tenebatur:
nam eiusdem ferè malitiæ est, nō corripere proxi-
mum, eum quis tenetur, & illum ad peccandum
inducere. Eo vel maxime quod Adam etiam suo
exemplo scandalum Eux intulit, eamque in suo
peccato, & malo proposito confirmauit. Respon-
demus, probabiliter quidem hoc dictum esse: ni-
hilominus tamen, & longe grauius fuisse scanda-
lum Eux, quia causa fuit omnium peccatorum
Adæ, & ita totam illorum grauitatem participa-
uit, & quodammodo suam fecit. Et præterea facta
illa comparatione inter illa duo peccata, relinquitur
infidelitas Eux, in qua tota superauit Ada-
mum: nam si quæ fuit in Adamo deceptio, vel non
fuit peccatum à reliquis distinctum, vel fuit leuif-
simum comparatione deceptionis Eux, vt præce-
denti capite satis declarauimus. Denique se excu-
sando vterque aliquo modo deliquit, & in hoc nō
solum similes, sed etiam æquales fuisse videntur.
Nam in æqualitas, quæ consideratur ex parte Eux,
quia planius confessa est suum peccatum, dicens,
Serpens de me, parui momenti mihi esse videtur:
quia per illa verba noluit ipsa confiteri speciale
peccatum, sed aliud excusare: nam deceptionem
tunc non credebat esse accusandam, sed potius ef-
se excusatione dignam. In illo ergo peccato vel
nulla, vel parua fuit diuersitas.

Quapropter pensatis omnibus, Eum grauius
peccasse inuenimus. Quia in numero peccatorum
plura peccata principalia, vt sic dicam, & omnino
distincta commisit Eux, quam Adam: nam Eux
quatuor, vel quinque commisit, scilicet superbiam

infidelitatem, inobedientiam, scandalum, quibus
etiam addi potest excusatio: nam si quæ alia nu-
merantur, vel non sunt peccata, vt illa omnia, quæ
superbiam antecessisse putatur, vt supra declara-
ui: vel in prædictis continentur, vt gula, & similia.
In Adamo verò iuxta ea, quæ circa testimonium
Pauli diximus, tantum possunt quatuor numera-
ri peccata, scilicet, superbia, nimius amor vxoris,
inobedientia, & excusatio peccati: nam licet ali-
qua plura ei imponant, aliqua immerito ei tri-
buunt, vt infidelitatem, vel idololatriam: alia à
prædictis non sunt distincta, vt curiositas, Iesio
proximi, aut siquid est simile, vt satis iam expoca-
tum est. Igitur casus Eux quoad numerum pecca-
torum maior fuit, quam lapsus Adæ. Et hinc vlti-
rius concluditur, omnibus pensatis, grauius deli-
quisse. Nam in peccatis similibus in specie, vt fue-
runt superbia, inobedientia, & excusationis quo-
ad circūstantias inueniuntur, vel æqualitas, vel par-
ua differentia, in qua plura sunt, quæ aggrauent
peccata Eux saltem quoad superbiam, vt declara-
tum est. Inter peccata verò specie differentia, vt
sunt infidelitas, vel excessus in amore vxoris, mul-
to grauior fuit Eux culpa: & vltra hæc addit Eux
inductionem mariti, quæ proprium, & grauiissi-
mum peccatum eius fuit: ergo simpliciter illa gra-
uius peccauit. Atque ita sententia Chrysostomi, &
D. Thomæ simpliciter præferenda est. Sententia
verò Ambrosij tantum secundum quid, seu iuxta
aliquas circūstantias, & peculiarem considera-
tionem interpretanda est.

CAPVT VI.

Utrum peccatum primorum hominum fuerit
omnibus grauius.

Hanc comparisonem proponit D. Thomas 2. 2.
q. 163. art. 3. & in summa respondet, peccatum
primorum parentum simpliciter non fuisse gra-
uissimum: quia in alijs hominibus fuerunt pecca-
ta in speciebus suis grauiora. Maiora enim pecca-
ta sunt odium Dei, hæresis, desperatio, formalis
contemptus Dei, vel superbia (ait D. Thomas) qua
quis Deum negat, vel blasphemat, quam superbia,
vel inobedientia primorum parentum. Secun-
dum quid autem, seu ex circūstantijs ait Diuus
Thomas, peccatum primorum parentum habuit
maximam grauitatem propter perfectionem sta-
tus ipsorum. Quæ resolutio communiter recepta
est ab interpretibus D. Thomæ, & ab Scholasticis
in 2. disp. 21. vbi specialiter Richard. art. 3. q. 2. illud
comparat cum peccato Luciferi, & cum peccato
Iudæ, & vtrumque horum putat fuisse grauius
simpliciter, licet secundum quid peccatum Adæ
excesserit. Et idem ferè habent Bonauent. art. 3. q.
3. & Egid. q. 2. art. 2. Scotus, & Durandus, alijque
& Alenf. 2. p. q. 103. memb. 3.

Veruntamen circa vtramque partem aliqua
notanda sunt: circa primam de grauitate specifica,
seu essentiali, non est dubium quin peccata pri-
morum parentum non attigerint supremam spe-
ciem malitiæ, quæ in actibus humanis esse potest,
imò plura alia peccata esse in speciebus suis gra-
uiora, vt euidenter probant exempla supra po-
sita, supposita doctrina, quam de peccatis pri-
morum parentum tradidimus. Poteft tamen hic
moueri dubium, quomodo hinc concludat Diuus
Thomas, quod licet peccatum Adæ fuerit secun-
dum quid grauiissimum, non tamen simpliciter.
Nam ad iudicandum de grauitate simpliciter ali-
cuius peccati non est tantum species eius confide-
randa, sed adiunctis, & pōderatis simul omni-
bus circūstantijs. Vnde fieri potest, vt peccatum secun-
dum quid grauius sit, & peculiarem considera-
tionem interpretanda est.

currēdo per
comparatio-
nes initio
capituli nota-
tas.

Quid de re-
sentia in nu-
2. relata.

Responsio
D. Thomæ
bipartita.
1. Pars.

2. Pars.

Contra t.
partem re-
sponsionis
obicitur.